

Plan mot kränkande behandling för Bolltorps förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2020-10-17

Diarienummer: 2023.274 BUN

Gäller för: Bolltorps Förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 23/24

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

Bärande pedagogisk idé för förskolorna i Team Nordväst

Förskolans utbildning syftar till att lägga grunden för det **livslånga lärandet**. För förskolorna i Team Nordväst innebär det att pedagogerna har ett **engagerande** och **respektfullt** förhållningssätt samt skapar **meningsfulla** och **hållbara** sammanhang. Barnen ska känna **trygghet** och **tillit till sin egen förmåga** samt ha **respekt** för sina medmänniskor och omvärld.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån

omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är en kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrer), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Vi arbetar kontinuerligt med att dela upp barnen i mindre grupper för att skapa trygghet och rutiner. Vi samtalar om och visar hur vi är mot varandra. Det är viktigt att alla barn blir sedda och lyssnade på. Vi pratar om våra känslor och vad vi känner. Genom vårt förhållningssätt bekräftar vi varje barn i deras känslor och uppmuntrar

dem att visa vad de känner. Vi samtalar med barnen om att man får känna vad man vill, men inte göra/ säga vad man vill.

Genom förskolans gemensamma förhållningssätt, som bygger på närvarande, tillåtande vuxna, påvisar vi och gör tydligt att alla barn och vuxna har ett lika värde, alla får komma till tals, barnen får vara med och skapa efter förmåga, ta del av och vara införstådda med gemensamma regler. De vuxna agerar aktivt som goda förebilder språkligt och i handling och vi planerar verksamheten så att alla barn kan delta oavsett exempelvis religion eller funktionsvariationer.

De vuxna är lyhörda, närvarande och särskilt uppmärksamma på att inte kränkningar sker på de platser där barn kan vara extra utsatta. Detta följs upp i vår årliga kartläggning i förskolans miljöer, så kallad trygghetsvandring.

Vi har fasta vikarier kopplade till förskolan för att öka barnens trygghet.

Vi tar del av vårdnadshavarnas GR enkät och pedagogernas självskattningsenkät för att se vad vi behöver bli bättre på.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

- Barnen ges möjlighet utifrån förmåga att delta i kartläggningen. Vi kartlägger tillsammans med barnen vilka områden/ platser som kan kännas otrygga på förskolan, både inne och ute. De yngre barnen deltar genom att vi observerar och på så sätt märker vart det finns otrygga platser.
- Barnen ges möjlighet att vara delaktiga under en årlig fokusvecka i början av höstterminen. Då arbetas det med innehållet i planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Planen publiceras på hemsidan och finns där tillgänglig för alla vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare ges möjlighet att på utvecklingssamtal och vid andra möten komma med tankar och input kring vårt arbete med planen.

Personalens delaktighet

- All personal ska delta i kartläggning, förankring och utvärdering. Detta sker dels på arbetslagsnivå på avdelningen men lyfts även på APT.
- Årlig fokusvecka med tyngd på planens innehåll så att den blir levande i verksamheten för både barn och vuxna.
- Specialpedagogen är delaktig i arbetet bland annat genom sitt stöd till pedagogerna i arbetet med barn med funktionsnedsättning eller för de barn som på annat sätt behöver stöd och anpassningar i utbildningen.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål 1	Arbeta för att motverka åldersdiskriminering
Indikatorer	Att barns olika ålder inte används i kränkande syfte.
Aktiva åtgärder/ insatser	<ul style="list-style-type: none">• Lyssna på hur barn och pedagoger pratar i relation till ålder.• Varje höst fokuseras extra på värdegrundsfrågor i undervisningen• Lyfta frågan i arbetslag och barngrupp när eventuella kränkningar uppstår.• Aktivt diskutera frågan på mötestid, ha utvecklande och nytänkande samtal på förskolan.• Uppmärksamma likheter/ skillnader i de nya grupp- konstellationerna.• Att främja möjligheter att prova, leka, lära mm oavsett ålder i våra lärmiljöer• Årlig kartläggning i form av Trygghetsvandring, observationer och frågor till barnen.• Introducera för vikarier, ny personal och andra vuxna i verksamheten.
Resultat	<p>Pedagogerna på äldrebarnsavdelningarna har sett att det fortfarande funnits utmaningar på avdelningarna även efter omorganiseringen. Pedagogerna hör fortfarande barnen säga småbarnen till barnen på yngrebarnsavdelningarna och det förekommer fortfarande negativa kommentarer om barnens ålder inom egna avdelningen. Däremot ser alla avdelningars pedagoger att det blivit enklare för barnen med relationer och kamratskapande. Även undervisningen har blivit enklare att planera då barnens behov inom avdelningarna är mer lika utifrån barnens ålder. Pedagogerna har även sett att barnen använder sig av det erbjudna materialet på ett utvecklande sätt när barnen samspelar och leker tillsammans.</p>
Analys	<p>När förskolan omorganiserades för yngre- och äldrebarnsavdelningar var intentionen att kunna möta fler barn utifrån deras individuella behov och att minska åldersdiskriminering.</p> <p>Åldersdiskriminering var inget stort problem innan, men det förekom kommentarer, oftast från de äldre barnen som kunde uppfattas som diskriminerande främst av pedagogerna. I och med omorganisationen har</p>

	<p>pedagogerna sett ett större behov än tidigare år att arbeta med struktur och ramar för utbildningen. Detta gäller både inom barngrupperna och i de nya arbetslagen.</p> <p>Ett nytt staket sattes upp på gården för att skapa mindre sammanhang för barnen. Detta har fungerat väl, men det har också blivit en gräns mellan yngre- och äldre barnens gård. Denna nya gräns har ibland förstärkt skillnaden mellan barnen och pedagogerna hör ibland att de äldre barnen pratar om "småbarnens" gård. Pedagogerna försöker motverka detta genom att kalla gårdarna för den övre och nedre gården eller den lilla och stora gården som syftar till gårdarnas olika storlekar. I samtal har pedagogerna kommit överens om att vi skall döpa gårdarna till namn som inte kan uppfattas eller förknippas med barnens olika ålder.</p> <p>Pedagogerna ser att om barnen tror på sig själva och deras egna förmåga så minskar konflikter och eventuell diskriminering. Äldre barns avdelningarna valde att arbeta med kända sagokaraktärer. Alfons Åberg som förknippas med värdegrundsfrågor och att barn kan genom Pippi Långstrump.</p> <p>Många barn förstår inte att vissa ord och handlingar kan vara kränkande och de använder inte dem i det syftet. Pedagogernas ansvar som goda förebilder blir att visa och berätta för barnen hur de med respekt pratar och är mot varandra. Pedagogerna anser att det är en naturlig del av barns identitetsskapande att jämföra sig med varandra och urskilja likheter och olikheter. Detta är oftast inte något negativt.</p> <p>Alla har möjlighet att vara delaktiga i undervisningen eftersom pedagogerna redan vid planeringen anpassar den utifrån barnen och deras förmågor. Det är enklare att anpassa undervisningen och skapa aktiviteter när åldersspannet och behovet inte är lika stort.</p>
Mål 2	Barnen ska känna sig trygga med alla pedagoger på förskolan.
Indikatorer	Barnen vänder sig till fler pedagoger än till ordinarie på avdelningen.
Aktiva åtgärder/ insatser	<ul style="list-style-type: none"> ● Nyfikna och intresserade pedagoger som aktivt tar kontakt med alla barn. ● Den vuxnas ansvar att skapa goda relationer med barnen ● Varje avdelning har ansvar att förmedla

	<p>relevant information kring enskilda barn eller grupp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informera/visa med bild för barnen om vilka som arbetar på avdelningarna
Resultat	I GR-enkäten gällande frågan huruvida barnet möter känd personal, ser pedagogerna en positiv förändring. I övriga frågor ser pedagogerna marginella förändringar, men i den positiva riktningen. I självskattningen skattar sig pedagogerna högt, högre än genomsnittet i Alingsås.
Analys	Frågan om barnen möter känd personal gynnas av vikarieprojektet. Förskolan har vikarier som barn och vårdnadshavare känner. Detta är av stor vinning för förskolan och pedagogerna hoppas på en fortsättning av detta projekt. Pedagogerna har även pratat mycket om vikten av att hälsa på vårdnadshavare som kommer oavsett vilken avdelning de tillhör och har haft en stabil personalgrupp som antagligen påverkat resultatet positivt.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Varje år vid vecka 40 genomförs en trygghetsvandring på Bolltorps förskola. De äldre barnen har samtal med sina pedagoger om trygghet, kamratskap och kränkande behandling. Vi använder en mall med frågor som vi pratar om. Efter samtalet går vi runt på avdelningen och tittar på alla utrymmen och avslutar med att titta på gårdens utrymmen. Här pratar vi om hur det känns att vistas och om någon plats känns otrygg. Vi pratar också om all personal på förskolan och frågar om barnen känner personalen vid namn och om de är trygga med personalen. Yngrebarnsavdelningarna använder också en gemensam mall med observationsfrågor. De tittar på barnens samspel och reaktioner i avdelningarnas rum samt ute på gården, de är lyhörda för barnens uttryck och kroppsspråk för att uppmärksamma eventuell otrygghet. Även här observeras det huruvida barnen upplevs trygga med personalen och med de andra barnen.

Resultatet av trygghetsvandringen visar att viss otrygghet upplevs i mörka rum, utöver detta upplevs alla rum och platser inne på förskolan som trygga. Alla platser

ute på gården upplevs som trygga, yngre barn upplever tidvis en otrygghet när många äldre barn kommer springande över den övre gården.

Vid samtal och observationer ser vi att barnen är trygga med den ordinarie personalen på förskolan, viss otrygghet uppstår vid vikarier och när exempelvis hantverkare kommer in i lokalen.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Kränkande behandling utgår ifrån de handlingar som inte omfattas av diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om saker som sägs eller sker mellan barn, både när pedagog är närvarande och när barnen är utom hör och/eller synhåll för pedagog.

På Bolltorps förskola finns det många små rum på avdelningarna och även utrymmen ute på gården som ligger avskilt. Dessa utrymmen kan leda till att kränkande behandling sker. Det kan förekomma att barn säger elaka saker till varandra när pedagogerna inte ser eller hör. Även inför pedagogerna kan kränkningar ske i form av uttryck som, -"Du får inte komma på mitt kalas", eller, -"Du är inte min bästa vän".

Ytterligare en risk som kan uppstå är att personalen i stressade situationer omedvetet säger kränkande saker till barnen.

Analys

Lokalernas utformning och högt barnantal gör att vi delar på barngruppen även i den fria leken. Det innebär att barnen ibland vistas i rum utan pedagog. Fler barn i mindre utrymmen kan leda till fler konflikter. Barnen blir mer oroliga och högljudda och gör saker som inte är genomtänkta. Barnen blir också stressade. Pedagogerna pratar alltid med barnen om kränkningar sker och i de flesta fall har barnen inte förstått innebörden av vad de sagt. Pedagogerna är måna om att se till att inget barn känner sig kränkt.

Pedagogerna på Bolltorps förskola samtalar mycket om vad vi gör och hur vi tänker i olika situationer. Det är av stor vikt att vi känner tillit till varandra i exempelvis stressade situationer. Att det är okej att fråga sin kollega hur hen mår eller hur hen tänkte i en viss situation. Arbetslagen är trygga med varandra och detta är mycket positivt när det kommer till händelser av eventuell kränkande behandling.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

- I samband med vikarier som inte delar/känner till vår syn på likabehandling.
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsroller/mönster.
- Lektider utan vuxennärvaro
- Undanskymda platser såväl inne som ute

Analys

- Otydlighet och brister i information mellan befintlig och ny personal och vikarier
- Okunskap kring fakta och ny forskning inom ämnet
- Personalbrist
- Dålig översikt av förskolans utrymmen

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

- Kränkningar i samband med användandet av exempelvis han, hon, flicka och pojke.
- Diskriminering i samband med förutfattade meningar
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsroller

Analys

- Okunskap
- Förutfattade meningar/ personliga åsikter istället för professionella
- Brist på fortbildning inom ämnet

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

- Diskriminering i samband med hudfärg, traditioner, seder och språk.

Analys

- Okunskap om etnicitet hos personal, vårdnadshavare och barn
- Förutfattade meningar
- Att tolk inte används vid samtal med vårdnadshavare.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

- Diskriminering i samband med besök i religiös byggnad och/ eller annan religiös tradition. I samband med födelsedagsfirande och andra högtider
- Matsituationer

Analys

- Brist på tydlighet och information till vårdnadshavare
- Okunskap och otydlighet i samtal med barnen
- Brister i ett professionellt förhållningssätt gentemot olikheter

- Att flera av våra traditioner har sitt ursprung från kristendomen.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

- Att inte kunna delta i alla aktiviteter pga sin funktionsnedsättning
- Att inte bli inkluderad i grupp
- Att lokalerna och utemiljö inte är anpassade

Analys

- Oförmågan att anpassa utbildningen och lokaler efter alla barns olika behov
- Om inte det finns tillräckliga resurser i verksamheten för att vara närvarande eller för att anpassa miljön
- Att personal saknar kunskap

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

- När personal frångår sin professionella roll och låter personliga åsikter/antagande bli synliga
- Diskriminering pga upprätthållandet av stereotypa könsnormer.

Analys

- Okunskap
- Förutfattade meningar/ personliga åsikter istället för professionella
- Brist på fortbildning inom ämnet

Ålder

Kartläggning av risker

- Att barnen begränsas pga sin ålder tex inte får ha visst material eller delta i lekar
- Vuxnas språkbruk upplevs som kränkande
- Att gruppindelningarna kan bli diskriminerande.
- Att det ställs krav på barnen utifrån ålder istället för mognad.

Analys

- Omedvetet språkbruk
- Värdering utifrån ålder både höjer och sänker barnen
- Beslut som fattas på ogenomtänkta grunder
- På grund av stora barngrupper kan personalen ha svårt att följa och stötta alla barn.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

2.1.3 Planering

Mål 1	Barnen ska känna sig trygga med alla pedagoger på förskolan.
Indikatorer	Barnen vänder sig till fler pedagoger än till ordinarie på avdelningen.
Aktiva åtgärder/ insatser	<ul style="list-style-type: none">• Nyfikna och intresserade pedagoger som aktivt tar kontakt med alla barn.• Den vuxnas ansvar att skapa goda relationer med barnen• Varje avdelning har ansvar att förmedla relevant information kring enskilda barn eller grupp• Sätta upp i hallen foto över vilka pedagoger som arbetar på förskolan. Även vaktmästare, kök, rektor och specialpedagog.
Uppföljning	I delanalyserna

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Avdelningar

Sländan 073-414 22 01

Humlan 073-030 82 61

Biet 073- 414 22 03

Fjärilen 073-414 22 02

Rektor Sofia Prodér 0322-61 72 64

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)